

Den 7 februari: Philipp har omtalat att han fått telefon från styrman Svärdell på M/S Yarravonga, vilken under juni månad 1961 skrivit till "Maj" Marcus Wallenberg om att en ungrare vid namn Hardy som medföljt som fripassagerare från Australien, berättat att i Sydney träffat en landsman vid namn Vass, vilken uppgivit sig ha suttit med Raoul i ett fängelse i Rumänien. Svärdell hade nu meddelat att han vid fartygets återkomst till Australien sökt Vass på dennes adress i Sydney, som uppgivets för honom av Hardy, men därvid konstaterat att Hardy Vass inte bodde eller bott där. Han bad om ursäkt på egna och kaptenens vägnar att de vidare befordrat en historia som tydligen var uppdiiktad, något som vi med kriminaltekniska anstaltens tidigare kunnat fastslå.

Den 13 februari: I gårdagens tidningar har meddelats att en amerikansk flygare vid namn Powell som nedskjutits vid Sverdslov och sedermera dömts till tio års fängelse för spioneri, hemkommit till Amerika efter att ha utväxlats mot en rysk spion, som dömts till fängelse där. I Svenska Dagbladet uppgavs att Powell skulle ha suttit i Vladimurfängelset. Maj ringde därför till envoyén Lundberg och bad att man skulle be de amerikanska myndigheterna att fråga Powell om han hade träffat Raoul i Vladimir, vartill Lundberg svarade att Raoul inte fanns kvar där. Lundberg vill emellertid föreslå UD att göra förfrågningar i U.S.A. om saken. På Majs fråga om inte UD borde överväga utväxling av Raoul mot ryska spioner, som avslöjades här i landet, svarade Lundberg att ryssarna numera använde sig av spioner av annan nationalitet eller av tjänstemän som var skyddade av sin juridiciella ställning. En anmärkning av Maj att Raoul fängslats trots hans legationsställning föranledde inte någon ändring i Lundbergs inställning.

~~Den 6 mars~~ ++Det förefaller således som om Lundberg och UD känner till att Raoul nu befinner sig i ett annat fängelse. Då Maj frågade om det nya spår, som Sohlman talat om, angav detta, muttrade Lundberg nånting, som visade att han försagt sig.

Den 6 mars. I dag började rättegången mot Svensson, som anklagades för häleri. Då rättegången gäller en mängd målsägare som var och en frånhänts ett stort antal föremål kommer den säkert att bli mycket omständlig. Svensson försöker på allt sätt framhålla att han köpt allting i god tro, men han går i alla fall med på att utan lösen återställa alla föremål, som han köpt och ännu inte hunnit sälja till andra.

Regeringen har nu lagt fram förslag till en ny arvspreskription.

Den 13 mars : Maj talade i dag med Envoyé Lundberg, med vilken hon talat redan för några dagar sedan om ett nytt brev från Erlander till Chustjov och som då sade sig vilja rådgöra sig med Åström om saken.

Han förklarade nu att familjen yrkade på ett nytt brev skulle ett sådant gå ,men avrådde därifrån ,då man anstränger sig för att åstadkomma kontakt på det spår som Sohlman vill utnyttja "Saken vilar inte" .

~~Sohlman meddelande om förtroende på förtroende~~#####

"Antingen skall ni ha förtroende för Sohlman eller inte !"

Sohlman meddelande om det nya spåret hade varit så betydelsefullt så att t.o.m. Undén hade blivit övertygad.

[The following text is extremely faint and largely illegible due to bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a continuation of the narrative or a separate document.]

Den 12 maj: Sedan vi den 15 december 1961 sammanträffat med ambassadör Sohlman och denne därvid meddelat att han fortfarande utnyttjade de kontakter, genom vilka han fått de upplysningar vilka föranlett att i brev till Chrustjov begära Raouls hemsändande, och tillrätt att man ytterligare ett par månader skulle avvaktade resultat som kunde uppnås genom dessa kontakter, har flera månader gått utan att vi gjort några framställningar om förnyade skrivelser till Chrustjov. Då vi nyligen hört att Sohlman skulle komma till Stockholm, ordnade Nisser ett sammanträffande med honom på sitt kontor, där Maj och jag infunno oss. och dit också Envoyé Lundberg kom på anmodan av Sohlman. Denne meddelade att han fortfarande utnyttjade samma kontakter, vilka syftade till Raouls befrielse. Hans förhandlingar genom dessa kontakter voro, enligt vad han förmodade kända på högsta ort i Moskva. Han ansåg att man icke någon gång stött så nära målet som nu. Han hade rest till Stockholm för att avlägga rapport härom. På fråga om hans förhandlingar med ifrågasvarande kontakterna avsåg att enbart fastställa Raouls vistelseort eller om de dessutom avsåge att befria honom utan Chrustjovs vetskap, svarade han att dom avsåg Raouls befrielse genom påverkan på de makthavande. Han vägrade att lämna oss några närmare upplysningar och tillrädde att vi under ytterligare en tid skulle avvakta resultatet av förhandlingarna, samt sade att han inte ville tillråda någon optimism, då möjlighet förelåg att hans kontakter kunde bli avbrutna. En officiell skrivelse med krav på svar på Erlanders brev kunde medföra ett negativt svar som avbröte kontakten. Han avrådde därför från en sådan skrivelse under nuvarande förhållanden Lundberg som tidigare hade sagt stt vi antingen skulle tro på Sohlman eller inte, instämde med Sohlman och sa att man fick räkna med att ett ryskt svar på en officiell påminnelse med 90% visshet skulle bli negativt.

Nanna Swartz som den 29 maj reser till Moskva för att med på en medicinsk kongress, har vänt sig till Maj och föreslagit att hon skulle tala om Raouls sak med ryska deltagare på kongressen Sohlman omtalade att Nanna talat med honom om saken. Han ansåg det mycket lämpligt att saken togs upp på detta inofficiella sätt. Han ämnade bjuda hem Nanna till ambassaden tillsammans med en del lämpliga personer. Det vore särskilt värdefullt att komma i förbindelse med ryska Röda Korset.

Den 21 juni: ^{dagen} Härom ringde Nanna Svarz till Maj och berättade att hon kommit från Moskva och att hon där talat med Sohlman och fått det bestämde intrycket att man arbetade energiskt på Raouls befrielse. Vid be-

sök i dag på Gustsv V:s forskningsinstitut har jag talat ytterligare med henne. Hon sade då att både Erlander, Sohlman och Åstöm och i synnerhet Belfrage var mycket ivriga på att få något resultat i fråga om Raoul. På min fråga om man kände till om han fortfarande levde, svarade hon att man inte annars hade anledning att så ifrigt arbeta för saken. Hon hade talat med flera läkare om Raoul. En av dem hade blivit så intresserad så att han hade gjort en démarche i skaen hos någon myndighet, men enligt vad hon hört hade han fått obehag härför. Svårigheten var att få Chrustjov att släppa lös Raoul. Denne hade vägrat att tillmötesgå Erlanders vädjan härom. Man försökte få folk i Chrustjovs omgivning att övertala honom härtill. Bland annat hade man vänt sig till Mikojan, men denne hade vägrat att lägga sig i saken. Arbetet fortsatte emellertid, men det var mycket viktigt att ingenting fick komma ut härom.

Den 6 augusti Sedan Maj fått veta att Sohlman kommit till Sverige för semester, vände hon sig till Erlander med begäran om ett sammanträffande med honom och Sohlman vilket Erlander utsatte till i dag kl. 3, då hon, Nisser och vår dotter Nina Lagergren infunno sig på Kanslihuset. Erlander talade till en början om att han hade blivit övertygad om att Raoul ännu i slutet av år 1960 och början av år 1961 befunnit sig iryskt fängelse och att han därför våren 1961 skrivit ett brev till Chrustjov med begäran om Raouls hemsändande. Då han inte fått något svar på Brevet hade han blivit tveksam om hur man nu skulle handla. Både Erlander och Sohlman sade sig vara mycket angelägna att något skulle göras i saken. Sohlman framhöll att då man icke fått något svar på brevet och då man inte heller kommit längre på privata vägar, hade saken råkat in i ett nytt läge och man kunde då tänka sig ett nytt förfaringsätt. Han hade överlämnat Erlanders brev till (Sohlman) Chrustjov personligen och varit närvarande när denne öppnat det. Han kunde icke ånyo söka upp Chrustjov i saken Wallenberg, då han dessförinnan måste uppge sitt ärende och var rädd för att man då skulle avspisa honom med att säga att saken var utagerad. Han stod alltför lågt för att få omedelbart företräde för Chrustjov. Erlander nämnde att denne vid förhandlingarna i Moskva år 1956 sagt att om man på svenskt håll kunde ge anvisning på var Raoul fanns skulle han kunna presentera honom på en bricka. Erlander förklarade slutligen att något måste göras och att han skulle överlägga med Lundberg och Sohlman hur man bäst skulle agera och sedan meddela oss resultatet.

Den 24 september: I dag sammanträffade vi, Nisser, Philipp och Fru Belander hos Erlander på Kanslihuset. Erlander omtalade att han den 16 aug. då den avgående ryske ambassadören Gusev varit uppe hos honom på avskedsvisit, begagnat tillfället för att taga upp Raouls sak, varvid han omnämnde de framkomna bevisen för Raouls fortsatta fångenskap. Gusev hade förklarat att Raoul icke fanns i Sovjet-unionen. De uppgifter som framkommit om att efter 1947 fortfarande iakttagits i ryska fångelser, hade lämnats av äventyrare, som velat tjäna pengar av hans mor. Erlander hade

emellertid hänvisat till en promemoria, som han på förhand gjort i ordning och vari de inkomna bevisen sammanfattats. Han hade bett Gusev att taga den med sig och lämna den till vederbörande i Moskva och Gusev hade efter lång tvekan stoppat den på sig. Erlander tvivlade på att han skulle lämna fram den. Om han gjorde det skulle han antagligen lämna det i det ryska utrikesministeriet och inte till Chrustjov. Under resonemang om olika möjligheter att föra fram saken direkt till Chrustjov föreslogs dels att Erlander skulle i ett nytt brev till Chrustjov anknyta till ett av denne år 1956 gjort uttalande att man skulle presentera Raoul på en bricka om bara de svenska myndigheterna kunde ge anvisning på var han fanns och dels att Erlander skulle göra ytterligare ett besök i Moskva och vid personligt sammanträffande med Chrustjov förmå denne att tillmötesgå Erlanders framställning om Raouls hemsändande. Erlander framhöll att sedan Chrustjov givit återbud på svenska regeringens inbjudan till Sverige, inte kunde ännu en gång fara till Moskva men att utrikesministern kunde besöka den svenska Moskvaambassaden och i samband därmed söka komma i kontakt med Chrustjov. Erlander föreslog att Philipp skulle uppsöka utrikesministern och tala med honom, men ringde sedan själv och överenskom med utrikesministern om ett sammanträffande mellan oss och denne den påföljande dagen kl. 12,30.

På fråga om Erlanders brev till Maj den 5 maj finge delges Jacob och Marcus Wallenberg samt eventuellt Karin Falkman och Nita Wallenberg sade Erlander att det finge delges Jacob och Marcus men icke någon mer.

Den 25 September: På utsatt tid infann vi oss jämte Nisser och Philipp hos utrikesministern Torsten Nilsson. Fru Bellander var sjuk och kunde därför icke komma med. Nilsson sade att han ännu inte hunnit sätta sig in i alla detaljer ang. Raoul Wallenberg. Han hade emellertid varit med om regeringens beslut att skicka ett Från Erlander till Chrustjov. Sedan vi redogjort för vad som förekommit vid vårt senaste sammanträde med Erlander sade han att efter närmare studium av ärendet ville överväga vad man borde göra. Om han for till Moskva för att personligen försöka påverka myndigheterna, måste han dessförinnan besöka andra länder, då det ur politisk synpunkt vore olämpligt att hans första utländska besök gjordes hos Sovjet. Ehuru vårt sammanträffande med Nilsson inte gav så mycket fingo vi ett intryck att han bedömde vår sak mer välvilligt än vad Undén gjort.

Den 7 oktober: Vi besökte Jacob Wallenberg och lämnade honom en avskrift av Erlanders brev. Han förvånade sig att Erlander inte skrivt igen och begärt svar på sitt förra brev. Han trodde emellertid att Nilsson skulle ha

möjlighet att komma bra överens med Chrustjov, då dom var av samma typ.

I dag var vi uppe hos Marcus Wallenberg, som Maj sedan ett par månader försökt att träffa. Han visade ett stort intresse för Raouls sak och tog del av Erlanders brev och min promemoria. Liksom Jacob tyckte han att det var egenömligt att att Erlander inte begärt svar på sitt brev till Chrustjov. Han lovade att tala med Erlander om saken och eventuellt även med Torsten Nilsson. Enligt hans mening skulle den sistnämnde kunna uträtta mycket om han blev intresserad för saken.

Häromdagen gade emellertid Nisser haft ett telefonsamtal med Nilsson med förfrågan om hans eventuella besök i Moskva, varvid Nilsson somnyligen hemkommit från ett besök i F.N. svarat att han först måste fara till Paris och sedan till Strassburg. Han hade också talat om att han i vår måste göra ett nytt besök i Paris, i samband med kungens besök där. I fråga om ett besök i Moskva sade han sig vilja undersöka möjligheterna att få en inbjudan dit. Det låter inte som om han skulle göra sig någon brådska.

Den 20 december: Nytt sammanträde med Erlander och Nilsson, vari utom oss deltog Philipp, Nisser och Fru Bellander samt byråchefen Palme. Något resultat uppnåddes icke. Nilsson verkade slö och ointresserad, vilket möjligen berodde på att han på kvällen föregående dag hemkommit från ett besök i Paris. Han ^{sade} sig vilja överväga ett nytt brev till Chrustjov. Erlander sade sig vilja ge honom en kortfattad P.M., som han upprättat ang. Raouls fall. Under samtalet lät Erlander undslippa sig att han skickat sitt brev till Chrustjov i början av år 1961.

Den 27 december: Konungens handsekreterare Carl-Fredrik Palmstierna hade i november 1962 skrivit ett brev till Sohlman och bett honom att göra allt han förmådde för att få frågan om Raoul löst. Sedan Sohlman efter en tids dröjsmål avgivit ett ganska intetsägande svar har Palmstierna skickat oss en avskrift av hans ~~sv~~ svar.